

die naam bekend zijnde naar Batavia is gezonden, laat staan naar het eiland Edam verbannen is. Commandeur John Bladen Tinker onderhield de gouverneur-generaal nimmer over zoiets. Als er bewijs is, dan zal de Compagnie, zoals een Nederlander aan een vriend gewoon is, de Engelsen hun recht toestaan. Ten derde zal men blijven bij het besluit van 13 april en Randolph Marriot niet te Batavia laten resideren, zeker nu hij getuigde inlichtingen over de Fransen aan de admiraal te willen doorgeven. [fol. 1793] Anders steunt de Compagnie de plannen van de Engelsen en blijft ze niet neutraal. Marriot krijgt als antwoord op zijn verzoek te Batavia te mogen resideren, dat hij om deze redenen na het uitvoeren van zijn opdracht moet vertrekken. Het is onduidelijk waarom Tinker hem de indruk heeft gegeven dat de gouverneur-generaal Natal en Tapanuli reeds had afgestaan. Daar is nooit sprake van geweest. Commissaris David Hunter, die Tinker steeds heeft vergezeld, bevestigde dit ook. Het is mogelijk dat de sjahbandar Georg August van Koningsfeld, zoals Hunter verklaarde, zo onvoorzichtig is geweest om Tinker te verzekeren dat er reeds tot overdracht van bedoelde plaatsen was besloten. Daar Van Koningsfeld is overleden, valt dat niet meer na te gaan. Verder wordt voor de gesprekken tussen de gouverneur-generaal en Tinker verwezen naar het stuk van eerstgenoemde bij de geheime resolutie van 27 april. [fol. 1794] Er wordt eerbiedig gevraagd om zo spoedig mogelijk instructies te geven over het aanhouden of afstaan van Natal en Tapanuli. Sinds de Engelsen zich in 1751 geheel illegaal van Natal meester maakten, is er meermalen gewezen op het belang van Natal en Tapanuli voor de handel op het noordelijke gedeelte van Sumatra's Westkust. De Engelsen kunnen daar textiel afzetten en een aanzienlijke hoeveelheid goud verwerven. Met de bezetting van Tapanuli in 1756 konden de Engelsen er de beste soort benzoë en kamfer bemachtigen. Het behouden van de twee plaatsen is van groot belang en de Compagnie heeft er alle recht op. Dat is al vaak betoogd en alles is nog eens precies in de geheime resolutie van 27 april uiteengezet. [fol. 1795] Zulke rechten zijn evenwel weinig waard, als de middelen ontbreken om ze met kracht te handhaven. Daarom moeten de instructies van Heren XVII afgewacht worden.)

Uw Wel Edele Hoogachtb. verklaren sig, weliswaar bij missive van den 10^e oktober 1758 onder het artikel van Sumatra, duidelijk genoeg dat, hoezeer het belang van de maatschappij absolut vordert, om alle troebelen en onlusten met inlanders of andere natien, soveel mogelijk, te vermijden en om vooral van 's Compagnieswegen geen aanleiding te geven tot brouilleriën met eenige Europese natie, waarmede de republiek in vrede is, eger 's Compagnies wettige verkregene regten en possessiën naar behoren moeten worden gemaintineert en alle feitelijke indrang naar vermogen tegengegaan. En wij zouden op fundament deser ordre geen swarigheid maken om onse regten op Nattar en Tappianoeli, met lief of leed van allen die er zig tegen zouden willen stellen, met alle vigeur te willen maintenir. Dog, aan den anderen kant considererende hoe wijnig onse geringe magt in consideratie moet komen bij eene natie, die, gelijk de Engelschen, zulke geduchte vlooten in dese zeën onderhouden en het alles met schrik voor hunne magt vervult hebben.

Fol. 1795r-v.

([fol. 1796] Daarom is een afwijzend besluit genomen, waarmee het bestuur te Madras op afstand gehouden wordt, totdat Heren XVII inzicht in de toestand hebben gekregen. Er wordt dringend om instructies gevraagd en om de middelen om ze met enige hoop op succes uit te voeren, als Heren XVII vasthouden aan hun standpunt. In de brief van 17 oktober 1761 is bericht dat overeenkomstig de opdracht van 15 oktober 1760 uitkering van geld uit de boedel van de oud-gouverneur van Coromandel Steven Vermont tot nader order is verboden. Op aandringen van de executeurs in de vergadering van 27 april 1762 wordt nu gevraagd om in deze zaak een finaal besluit te nemen. De afvaart van de Schoonzicht is enige dagen uitgesteld [fol. 1797] om de berichten die met de Amerongen uit Ceylon kwamen, op te nemen. De brief vandaar van 2 april bevat)

---de smertelijke tijding dat den 27^e maart, door een ijsschelijken storm uit den n.w., die bij menschen geheugen in dat jaargetijde noit beleefd is, het schip Mariënbosch op de Colombosche reede, en de schepen Roon en Sparenrijk met de barcq den Rijder voor